

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori neratificate nu se
primesc.
Manuscrise nu se returnează.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarif și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în ziua de 2

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe ss.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
Călugărului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esențiu
plac 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 219.

Brașov, Sâmbătă 4 (17) Octombrie

1908.

Sârbii radicali și clubul naționalist.

Correspondența semioficioasă din Budapesta „Kel. Ert.” publică un comunicat relativ la Sârbii radicali și la partidul dietal al naționalităților. Acest comunicat caracterizează mult situația din clubul naționalist în genere și în special atitudinea șovăitoare a deputaților sârbi radicali, cari par a voi să introducă în politica naționalistă o deosebită artă de a balansa între două laturi fără ca să riște măcar de a cădea printre ele în apă.

Sârbii radicali au un mare cusur, ba am putea zice că cel mai mare cusur al lor este, că nu sunt uniți și nu se înțeleg cu frații lor, Sârbii liberali. Insuși faptul că au intrat în clubul naționalist, la dorința alegătorilor lor, deputații naționaliști liberali ca și cei radicali, trebuia să-i apropie pe unii de alții și să-i unească cel puțin în toate chestiunile ce cad strâns în domeniul politicii naționaliste. Aceasta însă durere nu s'a întâmplat, nici nu s'a putut întâmpla pe câtă vreme deputații radicali sârbi n'au luat parte nici la ședințele nici la acțiunile clubului naționalist și s'au mulțumit a figura acolo numai cu numele.

Din fatalitate pentru cauza lor comună Sârbii din Ungaria sunt desbinați și se bat între ei formând, ca și frații lor din regatul sârbesc, două partide deosebite. Animositatea dintre cele două partide se manifestă mai viu și mai vehement pe terenul bisericesc, dar se transplântă prea adeseori și pe terenul politic. Așa că adeseori nu mai poți distinge limita până unde se estind divergențele într-o direcție sau alta. Radicalii sârbi din Ungaria au dat o probă vădită în privința aceasta în timpul din urmă prin faptul că au intrat în tratări și în legături cu coaliția maghiară, având de scop mai ales a câștiga prin această tactică avantajii pe terenul bisericesc unde ei sunt azi

preponderanți constituând majoritatea în congresul național bisericesc. În năzuința aceasta, începând dela fraternizarea cu kossuthiștii, au ajuns cum bine știm acolo, încât în cele din urmă au votat pentru candidatul guvernului la patriarhie pentru a se putea ținea în poziția predominantă în biserica lor, care poziție zic că e reclamată de interesele acestei biserici.

Se lășe vorba că atitudinea Sârbilor radicali în genere și mai ales la alegerea de patriarh a făcut rea impresiune în clubul naționalist și ar fi dat naștere unor divergențe de păreri, cari se credea că vor aduce cu sine retragerea deputaților radicali sârbi din club. Acum se vestește din același izvor, că amintitele divergențe s'ar fi aplapat și că acești deputați vor să facă parte și în viitor din clubul naționalităților.

Ei să fi adresat adecă o scrisoare președintelui clubului declarând, că nu și-au schimbat atitudinea politică și că votarea lor la alegerea de patriarh privește numai interesele lor speciale bisericești. Totodată Sârbii radicali să fi dat un testimoniu de bună purtare clubului, declarând în scrisoare că aprobă atitudinea acestuia, în urma căreia a răspins ori ce legătură cu partizanii lui Kristoffy.

Dacă se va adevăra știrea de mai sus, ea va servi ca dovadă că deputații sârbi radicali știu să fie și hazlii și au învățat dela kossuthiști să sucească și să întoarcă toate așa cum le vine mai bine la socoteală pentru moment. Cei din școala aceasta a lipsei de principii vor găsi, că este o mare măiestrie și un mare avantaj a ști să împaci capra cu varza. Dar ne va da dreptate ori și cine, credem, dacă vom zice, că o astfel de metodă poate fi încercată ori și unde numai pe terenul politicii naționaliste curate și sincere în Ungaria ea nu poate avea loc nici ca încercare.

Pe acest teren trebuie să domnească o deplină claritate și sinceritate, dacă e vorba de o luptă serioasă naționalistă.

Așteptăm să vedem dacă se va adevăra știrea adusă de semioficiosul din Budapesta, înainte de a trage toate concluziunile.

Lupta pentru votul universal. Pe zi ce merge se mărește numărul adunărilor populare convocate de deputații și fruntașii din diferitele ținuturi românești. Faptul acesta nu este numai îmbucurător ci constituie totdeodată o datorie națională pentru a explica poporului nostru însemnătatea votului universal și prin aceasta a-l oțeli în lupta pentru dobândirea drepturilor sale cetățenești. Pe ziua de astăzi avem de înregistrat o nouă convocare: Subscripții convocăm pe 18 st. n. pe alegătorii cercului electoral Sebeșul-săsesc și Cristian la adunarea populară în Mercuria. Adunarea se va ținea în piață la oarele 11 a. m. cu următorul program:

1. Constituirea adunării. 2. Vorbiri în cauza votului universal. 3. Propuneri. 4. Conclusele adunării în această cauză.

Mercuria la 10 Oct. 1908.

Protopopul Ioan Droc, Dr. Nicolae Schiau, Dumitru Vulcu, Dr. George Măcelar, Ioan Dragomir, Ilie N. Petrușiu, Ilie Floașin, Danil Stroia, Adam Micu, Ioan Helju, Nicolae Fălmion, Dumitru Popa.

În adunarea reprezentanților comitatului Solnoc-Dobâca, ținută alaltăeri sub președintele fișpanului Wass Bela, a luat cuvântul și d-l deputat Dr. Teodor Mihali rostind un energic discurs în chestiunea pedepșelor pentru prevercații de păduri și alte delicta ce cad în sfera de activitate a organelor administrative.

D-lui deputat Dr. Teodor Mihali a răspuns vicespanul declarând, că deși consimte întru toate cu cele espuse de d-sa și știe să aprecieze intenția bună și sentimentul de care a fost condus în discursul său, cu toate acestea după ce în chestiunea aceasta a luat dispoziții, află de prisos să mai dispună din nou. I-l asigură că la eventualele casuri concrete va fi în ajutorul celor asupriți. Fișpanul deasemenea a enunțat, că el totdeauna a fost și de acum încă va fi pentru apărarea micilor existențe.

Ca un grad mai inferior lanțurilor erau așa numitele *phalerae*, niște medalioane în formă de scutulețe lucrăți din metal nobil. Pe margine aceste scutulețe erau provăzute cu găuri, în care se înfăra curele. Cu falere la început se împodobeau hamurile de pe cai. Falerele, cu care se decorau soldații sub titlul de *»donum militare»* se puneau peste o rețea de curele întinse pe suprafața scutului.

În manualul de anticități al lui W. A. Becker continuat de Marquart et soții ni se spune, cumcă în cabinetul monetar din Viena s'ar fi aflând 2 exemplare de falere din timpul lui Caracala. Unul din aceste falere provăzut cu vr'o 2—3 găuri, în care erau înfărate curele; celelalte e încadrat în aur massiv, e foarte mare și pe de margini se observă și niște geme — petri nestimate — apoi are o toartă, de care se acată în cui. Eu nu le-am putut vedea în trecerea mea prin Viena, dar nici nu eram curios pe atunci a le vedea!

Din timpul succesivilor pe tronul Cesarilor după vestitul Caracala ies la iveală medalioane mari de aur, cari se atârnau de cordele (pancliei) ca și în ziua de azi. În operele anticaristului italian Maffei se găsește copii de falere date centurionului 2. Sertorius. Pe platoșa (lorica) numitului centurion provăzută la suprafață cu un soi de solzi (lorica squamata) se văd întinse 7 falere sau medalioane fixate pe

Discursul d-lui Mihali, care este deosebită importanță pentru poporul nostru îndeosebi acum, când executorii de dare năpădesc din toate părțile asupra lui, i-l vom publica în întregime într'un număr viitor. Correspondentul nostru ne mai scrie, că afară de discursul d-lui dep. Mihali, alte obiecte de însemnătate și interes pentru noi nu s'au pertractat la adunarea de alaltăeri.

Sârbii radicali și partidul naționalist dietal. Se știe că deputații sârbi radicali n'au mai luat parte la ultimele întruniri ale clubului naționalist dietal și în schimb au început să cocheteze cu guvernul ungăr votând între altele la recenta alegere de patriarh pentru candidatul guvernului. Din cauza aceasta s'au cam răcit legăturile cu deputații sârbi și s'a zis chiar, că ei vor repăși din sânul clubului. »Kel. Ert. Ert. Ert.» aduce acuma știrea, că deosebirile de vederi ce s'au ivit în sânul clubului între deputații sârbi radicali și ceilalți deputați naționaliști s'au aplatat și că deputații sârbi vor rămânea și pe mai departe în club. În scopul acesta Sârbii au adresat președintelui clubului o scrisoare, în care declară, că atitudinea lor politică nu s'a schimbat și că la recenta alegere de patriarh au fost conduși numai de interese pur bisericești, când au votat pentru candidatul Bogdanovici. În același timp ziarul sârb radical »Zastava« spunea, că deputații sârbi radicali vor rămânea acum cu atât mai mult în partidul naționalist, cu cât acest partid a refuzat a încheia o alianță cu aderenții partidului Kristoffy.

Din Budapesta.

— 14 Oct. n. 1908.

Părerii despre proiectul electoral al lui Andrássy. — Un Maghiar despre Dunărea română. — Din bucuriile intime ale statului național unitar

În fața marilor întâmplări din sfera politicii balcanice, reforma electorală și-a fost pierdut pentru câteva zile puterea de senzație în capitală. Acum însă, după ce temerile de complicații nu mai sunt așa de mari, din nou s'au început combinațiile, agitațiile, știrile senzaționale, și desmințirile pe tema aceasta destul de însemnată pentru a putea ținea într'o continuă încordare pe cetățenii de întâia și a doua mână din Ungaria.

Ziarele guvernamentale desmint ves-

curele, care formează un fel de rețea sau un fel de grătar.

Spre completarea celor înșirate până aci relevăm decorațiunile foarte prețioase cu valoare într'insecă, dar simple ca material. Aci notăm în rândul întâi: »Corona obsidionalis» sau așa numita »corona graminea» impletită din frunze și ierburi înflorite, cam cum se fac cununile, cele ce le împletesc secerătorii din spice alese de grâu legate cu iarbă și cu flori de câmp drept simbol al unui bogat seceriș. Aceasta cunună o ofereau gregarii romani bravului lor comandant ca răsplătă a muncii și izbânzilor sale în cele mai grele situațiuni. Cum indică însuși numele »corona obsidionalis» i se da comandantului drept simbol de recunoștință, după ce lui i-a succedat a despresura tabăra romană încinsă ca într'un cerc de fier de o grămadă sălbatică de dușmani. Pliniu în des amintita istorie naturală zice: »Corona quidem graminea nulla fuit nobilior; ea vocatur obsidionalis liberatis obsidione abominandoque exitio totis castreis». Putem presupune ce preț se punea pe aceasta distincțiune simplă, din cauză că despresurarea castrelor blocate de dușmani era o muncă grea și pentru soldați, dar se pretindea multă istețime și ageră minte dela conducător. S'a întâmplat de mai multe ori, ca cei blocăți conduși adese-ori de simplii subcomandanți spărgeau blocul dușmanilor — și astfel cu jertfe mari în oameni

FOILETONUL »GAZ. TRANS.»

Decorațiuni (ornamenta) la Romani.

— Urmare. —

Urmărind decorațiunile în desvoltarea lor succesivă, vom releva în deosebi următoarele decorațiuni, cari specimene sunt asemănătoare decorațiunilor civile și militare obicinuite în zilele noastre.

Aproape toți istoricii și mai însemnați începând cu Liviu și înzultând pe Divius din Halicarnas, măi spicuid și în istoria naturală a lui Pliniu, conzultând și fragmentele din Gellius, ne dau descrieri amănunțite despre așa zisele *armilae* (pe grecește *φελαια*) = brățare sau brațelele de argint sau de aur.

Nu va fi fără nici un interes dacă vom cita aci cuvintele lui Paulus Diaconus în privința originii brățarelor din vorbă »Armilae ex auro, quae viri militares ab imperatoribus donati gerunt, dictas esse existimabant, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant, unde arma ab his dependentia sunt vocata» și mai departe »Calbeos armilas dicebant, quibus triumphantes utebantur, et quibus ob virtutes milites donabantur», Pag. 25 M. și 46.

Dacă derivațiunea armelor făcută de P. Diaconus este exactă ori falsă ramâne la apreierea filologilor. În cadrul nostru restrâns nu ne putem ocupa cu derivări eti-

mologice. Constatăm însă că brățarele erau decorațiuni de mare preț și des usitate. Ele se dau gregarilor din partea imperatorilor - comandanților. Soldatul decorat purta brățara asta la încheietura dela călcăiul mâinii drepte ori și a celei stânga, cum le poartă și azi doamnele brațelele lor de aur presărate cu diamante și smaragde. (sit venia!).

Tot așa de prețioase erau ca decorație și *lanțșoarele (catellae)* care se fixau cu (*fibulae*) copcii sau cu ace pe piept ori pe scuturi.

Dar de valoare și mai maro erau *lanțurile massive de aur și de argint*. Ele se atârnau de grumazi și se numiau *torques*, de unde se derivă apoi numele celor decorați — *torquati* — V. Fabius torquatus etc. Aceste lanțuri din aur massiv sămănuau mult cu lanțurile cu cruce la capăt ale prelaților din ziua de azi.

Sunt interesante descrierile făcute despre aceste lanțuri din partea unor autori. În Origines XIX 31. 11. Isidor scrie acestea: »Torques sunt circuli aurei a colo ad partes dependentes». Pliniu în istoria naturală zice: că trupelor auxiliare dela confederați și în genere streinilor li se dau lanțuri de aur, iar cetățenilor romani numai de argint. Dar acest obicei sub împărați numai se observa, căci Sveton în viața lui August ne spune, că acest împărat a dăruit cetățeanului roman C. Nonius Aspernates lanț de aur.

ea ce s'a lătit cum-că Andrassy va fi silit să amâne prezentarea proiectului și susțin că la finea lui Octomvrie, ori cel mult la începutul lui Noemvrie a. c. îl va putea prezenta. Spun mai departe, că Kossuth Duminecă a chemat la consfătuire cel din urmă grup de deputați, și că ce e drept s'au prezentat numai 18 din 70 de invitați, dar că cea mai mare parte e deja »capacitată«. Unii dintre cei ce au fost Duminecă la Kossuth se zice că au câștigat impresia, că proiectul și principiile lui nici la loc prealalt nu mai întâmpină piedeci mai ponderoase.

Vin însă foile ceva mai puțin guvernamentale și susțin, că știu »din izvor bine informat«, că guvernul și în special Andrassy privește cu speranță din ce în ce scăzândă la soarta proiectului de reformă electorală. Și asta din cauză, că pe când ei credeau, că atât capitala, cât și țara vor primi cu mare bucurie și vii aplauze această reformă, sunt siliți să vadă astăzi, cum agitația împotriva proiectului crește din ce în ce, și guvernului încă nu i-a succes să convingă coroana că ar putea aduce reforma la bun sfârșit fără a întâmpina greutăți serioase.

Tot aceste foi mai aduc și știrea, că pentru un caz extrem Kossuth și Andrassy ar fi decisi să se adreseze la coroană cu un memorandum scris de toți membrii partidului constituțional. Și că, pe când Andrassy tot corege și cărpăcește la proiect, partidul independentist se gândește cum s'ar putea amâna prezentarea lui.

Mult mai alarmante sunt știrile aduse de *presa opozițională*. Ele pretind a ști »din loc competent« că în cercurile competente de mult se șoptește, că poziția lui Andrassy în zilele din urmă s'a zguduit foarte, fiindcă nu i-a succes să câștige sancțiunea prealabilă a proiectului său, și deci nu se va putea ține de făgăduința de a-și prezenta proiectul în decursul unei luni socotite dela deschiderea dietei întâmplată în 22 Septemvrie. Andrassy se află deci într-o penibilă dilemă: sancționarea prealabilă n-o poate căpăta, ear cuvântul dat nu și-l poate împlini. *Din această incurcătură Andrassy ar avea de gând să scape așa, ca și va da dimisia.*

Se zice mai departe, că în ultimul grup de deputați independenți, cari s'au prezentat Duminecă la Kossuth, a stăpânit părerea, că *pluralitatea să se ștergă și să se primească proiectul prelucrat de Hottó, în care nu este nici vorbă de pluralitate, ci pentru cine nu știe scrie și celi să lăgă dreptul de vot de un cens de 15 coroane.*

E interesant ce scrie în privința asta și în *Vaterland*, care se știe că se »nspiră din cercurile aristocrației austriace și stă aproape de moștenitorul tronului. Intre altele acest ziar zice:

»Contele Andrassy pe semne e încă tot în credința greșită, că în Austria lumea se teme tare de o eventuală nimicire a coaliției. Față de credința asta trebuie să notăm, că cercurile datătoare de ton sunt cu totul în curat cu aceea, cât de sfârșit de mult ar risca coroana, dacă s'ar abate dela pactul, care se îngrijește de votul universal, egal și secret. Prin această încrederea poporului în Domnitorul său ar fi supusă unei încercări, care ar avea urmări grele. Că guvernul coaliției fără nici

și material de războiu își salvau onoarea militară; triumfătorul subcomandant se proclama de imperator și i se da cununa meritată, iar senatul din Roma încuviința bucuros fapta împlinită.

La rangul al doilea punem »corona triumphalis« o cunună de frunze de laur, sau de dafin. Pe aceasta o purta pe cap comandantul cu prilegiul triumfului său. Cicero »ad Pisones« zice: »corona triumphalis laurea«. Zonoras se exprimă așa: *στέφανόν τε δάφνης ἀναδησάμενος*. Pliniu libr XV. 30 § 127 și 137 zice: »Ex eo triumphans postea Caesar laurum in manu tenuit coronamque in capite gessit ac deinde imperatores Caesares cuncti«. De aci deducem că cununa de laur o ținea comandantul triumfător în mână, dar avea și pe cap o cunună. Fi-vor fi fost amândouă de dafin, din textul citat nu se poate ști. Combinând toate trei citatele unul cu altul și având în vedere, că este știut din alte izvoare, că senatul care acorda imperatorului pompa triumfală, îi oferia cu această ocaziune și o coroană de aur, pe care apoi el o purta pe cap sau i-o ținea un sclav de -asupra capului. Hotărât este, cumcă comandantului triumfător popoarăle subjugate de el îi dau coroana de aur drept semn de supunere omagială. De aci provine tributul, ce-l datoriau cei supuși cu armele numit: »aurum coronarium«. (Va urmă).

o șfală se expune acestui pericol, e caracteristic pentru modul cum »apără« actualii miniștri ungari interesele coroanei. *Coroana însă nu va fi aplicată să se arunce în noul abiz sălbatec al pericolelor de partide maghiare, pentru a susține guvernul Andrassy, Kossuth, Wekerle, și în cazul, când o spune pe față: Că nu e în poziția de a se ținea de cuvântul dat coroanei.*

— În numărul de Duminecă șal ziarului »Bud. Hirl.« un patriot cu numele Bogdanffy (!) Ödön publică un articol despre »Dunărea României«, din care dăm unele peisajuri mai caracteristice pentru starea de »putere maritimă« a țării noastre*, cu care se fălea presa patriotică mai ales în fața delegațiilor, și pentru modul cum privește compatrioții noștri la avântul economic ce l'a luat în anii din urmă România.

Cât ce a scăpat dintre digurile cu ce va animație ale Budapestei, lui Bogdanffy i-se formează următoarele asocieri de idei:

»Ici colea, foarte rar, câte-o naie înnoată pe lângă noi, indicând înapoiata, sărăcioasa noastră circulațiune dunăreană. Și am văzut și acele grozav de multe milioane aruncate în apă, pe cari le-am investit în regularea Dunării, am văzut comunele despărțite artificial de calea Dunării, orașele noastre lipsite din cauza că n'au porturi, și m'a cuprins durerea când m'am gândit ce viață clocotitoare este pe Rinul nemțesc și cu câtă măiestrie știe fofsi Francezul Seina și Ronul cu alvie scundă.

„Apoi ajungem în Dunărea română. Trebuie să recunoaștem, că România înaintează cu pași mari și dezvoltarea ei s'a început mai de demult, decât a Bulgariei, unde ziua libertății în realitate numai acum s'a început. Se și observă asta la tot pasul, dar mai ales de pe zidurile porturilor și de pe comunicație.

Orașele române dunărene sunt toate provăzute cu schele și zăgazi de piatră și linia ferată ajunge până la port, așa că de pe tren pe naie și invers descărcarea se întâmplă nemijlocit. Și asta se întâmplă astfel nu numai în orașele mai mari, precum la Turnu-Severin, Giurgiu, Brăila și Galați, ci și în cele mai mici, precum la Calafat, Corabia, Turnu-Măgurele, Zimnicea, Oltenița, Călăraș, Cernavodă, dintre cari unele au numai câteva mii de locuitori.

»In toate porturile acestea aflăm o viață agitată, un »viu schimb de prețuri, și multe corăbii«.

»Firește aceasta circulație nu se poate măsura cu cea din Europa apuseană, dar e intristător a vedea, că Dunărea noastră maghiară cât de tare e rămasă îndărăt în privința asta.

„Dar mai este încă o împrejurare foarte nefavorabilă la noi, care împiedică dezvoltarea circulației noastre dunărene. Și aceasta e, că drumurile noastre de fier abia lângă câteva orașe (Poju, Budapesta, Mohaci, Gomboș, Bazias) se îmbină cu porturile. Ba încă nu numai că trenul nu se apropie de Dunăre, dar chiar și drumurile de țară nu se prea abat pe-acolo, așa încât de acest fluviu puternic, care gratuit ni-se îmbeie ca drum de transport, nu ne putem apropia după vrednicie.

»Pe cei 950 de kilometri, cât ține Dunărea României, României s'au îngrijit să aibă 12 porturi legate cu drumul de fier, pe când Ungaria pe-o întindere de 877 kilometri are numai 5. (acum se pregătește al șaselea la Comarom)

Nepăsarea n'a putut ruina în așa măsură comunicația noastră cu Dunărea. Spre acest sfârșit a fost de lipsă intențiunea de a-o strica.

»Odinioară politica noastră de drum de fier a fost așa de strămtă la inimă (ah, despre multe veți mai recunoaște o voi asta mai târziu!), în cât a crezut de necesară ruinarea comunicațiilor noastre pe apă, ca unicul nostru mijloc de transport să fie trenul. Această politică s'a răsunat amar.

La greșita politică de comunicație s'au adaus apoi câteva greșeli la regularea Dunării, pentru a ne îngreuna situația.

Autorul își expune părerea, că din cele 192 de milioane destinate pentru investigiările maritime o parte să se folosească pentru zidirea de porturi, apoi urmează:

»Toate aceste sunt grabnic necesare. În locul luptelor politice josnice (înainte de păcălelile coaliției cine-ar fi îndrăznit

* Aici îmi aduc aminte de-o bună glumă a unui amic croat. Vorbeam despre fumurile de mare putere maritimă a Ungariei, când deodată el, care era din Fiume, continuă: Ce-ți e și grandomania asta! Ei doar nici atâta nu știu, că apa mării îi sărată!...

să scrie astfel în »Budap. Hirlap(?) ar fi mai bine să sprijinim interesele noastre vitale economice, și în curând am putea repara neglijențele trecutului.

»Că ce poate face o bună politică de comunicație, ne-o arată foarte vădit orașele române dunărene. Dezvoltarea orașelor Turnu-Severin, Giurgiu, Brăila, Galați vorbește convingător. Turnu-Severin de pildă cu două decenii înainte a fost un mizerabil cuibușor valah; acum are exterior de oraș și o vie comunicație. La trecerea noastră iluminată și strălucirea i-o măreau cele patru monitoare românești staționate acolo.

»Trebuie să recunoaștem, că România înaintează cu pași repezi pe calea întăririi economice. Dar conștiința lor națională se dezvoaltă și mai tare și nu arareori te face să zimești forțarea lor cea mare de a se arăta ca urmași ai Romanilor. În Brăila i-au ridicat statuă împăratului Traian, în Constanța lui Ovidiu, care și-a trăit zilele exilului în regiunea aceasta. L'au declarat pe Ovidiu de poet național și-l preamăresc ca pe un strămoș mare. Iși uită, că aici a scris Ovidiu cunoscutul său vers următor: Barbarus hic ego sum quid non intelligor illis.*

»Poate și azi s'ar potrivi versul acesta. Dar tot una. Iluziile există, și studenții an de an incunuează monumentul »marei străbun«. (Oare cu mormântul lui Arpad cum stăm?)

»România deci se întărește și organizarea ei independentă se vede pe toate terenele... Puținele legături de negoț ce le-am avut cu ea, le-am pierdut aproape cu totul. Poporul României privește cu ochi dujmănoși la noi. Am simțit, că n'avem mult de căutat în această țară, cu care odinioară stăteam în legături de comunicație destul de strânse.

»Noi trebuie să ne aruncăm ochii mai înspre miazăzi, înspre Bulgaria, care în privința culturii și a bogăției e încă mult rămasă înapoi și a cărei popor și domnitor simpatizează cu noi.

— Din bucuriile intime ale statului național unitar cetire: »La bursa de bucate astăzi, din cauza sărbătorilor jidovești, s'au prezentat foarte puțini cercetători, și peste tot nu s'a făcut nici un târg.

Crisa în Boemia.

Situațiunea în dieta boemă a rămas neschimbată, ba — cum zice o telegramă din Praga a ziarului »Vaterland« — a devenit chiar disperată. Ambele părți litigante, Cehii și Germanii, stau morțiș pe punctul lor de vedere. Obstrucțiunea Germanilor continuă. Deputații lor nu mai iau parte la comisiunile dietale, cari din cauza aceasta nu mai pot lucra. Cehii au încercat să înfrângă opoziția prin prelungirea ședințelor, dar încercarea lor a rămas zadarnică.

Foarte turbulentă a fost și ședința de Mercuri. Mare zgomot au făcut deputații germanii în frunte cu pangermanul Iro, când a intrat deputatul ceh Klofac în sala ședințelor (Klofac fusese la Belgrad și se întorsese cu o zi înainte). Iro a strigat: »Klofac să meargă la Belgrad! Marș la Belgrad!«

Iată o mică scenă de obstrucție: Pater Walters propune rectificarea protocolului, votare nominală și 10 minute pauză »pentru-ca — zice el cătră Cehi — să vă puțeti liniști. Sunteți foarte iritați, de aceea pauză de 10 minute. (Viuă ilaritate și aplauze pe băncile Germanilor).

Dep. Dr. Stemberka strigă: »Să vă fie rușine«. (Germanii strigă: »Stemberka explodează!«)

Dep. Dr. Sobolka: *Dominus vobiscum, dominus Wilhelmus II vobiscum!*

Dep. Dr. Stemberka: »zece minute *requiescamus in pace!*« (Dr. Choc: Amin!)

Dep. Herold (german): »Toată dieta se va retrage în curând la odihnă.

Deputatul Choc: »Lăudat să fie Isus Christos!«

Dep. pater Walters: »In vecii vecilor, amin!« (Sgomot și intreruperi. Președintele sună clopoțelul).

— Altă scenă: Pe când se vota, s'a ivit un incident sgomotos între dep. Wolf și Klofac.

Dep. Wolf: (cătră Klofac) »Ce voiești D-ta? Am crezut că ești încă tot în Serbia.« (Voci: emisar panslavist!)

Dep. Klofac: »Voi Germanii aveți cel mai mult de ros dela Rusia!«

Dep. Mert (ceh tânăr): »Rusia vă supără!«

* Tii, că bine te mai slugărește istoria cercurilor romane, domnule — fyi!

Dep. Klofac: »Așteptați numai până vom da afară pe fabricanții voștri germani!«

Dep. Wolf (pangerman): De ce m'atragi? (Voci la Germani: Dacă odată va vacant tronul sârbesc, Klofac crede că va veni la rând).

Dep. Klofac: »Oameni ca Glöckner și Wolf (pangermani) voesc să fie purtători de cultură în Balcani!«

Dep. Dr. Sobolka: »Dep. Glöckner c purtător de cultură? Asta-i clasic!«

Guvernatorul Boemiei, Coudenhove a încercat să înduplece pe deputații germani ca să facă cu puțință funcționarea dietei dar i-s'a răspuns că Germanii sunt hotărâți a continua obstrucțiunea. Și asupra deputaților cehi s'a încercat guvernul influința spre a dobândi dela ei să consimtă de a schimba ordinea zilei, dar e au refuzat de a face și cea mai mică concesie.

Germanii declară prin foile lor, că obstrucțiunea ce-o fac nu privește numai întregei situațiuni a Germanilor în Boemia și în toată Austria și țintește de dreptul la despărțirea totală administrativă între ținuturile Boemiei.

Neputând să isbutească a delăta conflictul, nu le va rămânea alta miniștrilor naționaliști german și ceh Prade (german) și Pašek (ceh) și ministrului de comerț ceh Fiedler alta, decât așa de misiunea, ceace va provoca o criză ministerială.

Bulgaria și România. S'anunță din Sofia: Reprezentant diplomatic al României la Sofia d-l Mișu, care fu strămutat ca ministru plenipotențiar român la Viena fiind primit eri (în 13 Oct. n.) în audiență de adio, a dat espresione față cu noul țar Ferdinand al Bulgariei simpatiiilor României înainte de audiența sa d-l Mișu având o convorbire cu ministru-președinte bulgar Malinov, care i-a făcut propunerea ca România să lege mai strânse legături comerciale-politice cu Bulgaria, și să încheie în cele din urmă convențiunea de Bulgaria asupra *junctiunii râului de drum de fer române și bulgare printr'un pod de drum de fer peste Dunăre*, ceea ce ar face posibilă și o alianță mai strânsă politică.

Boicotarea mărfurilor austro-ungare în Turcia a luat o direcție foarte serioasă care a dat naștere cu drept cuvânt unor mari îngrijiri în cercurile comerciale din Austria și din Ungaria și dă de lucru d-lui Aehrenthal și ambasadorului nostru dela Constantinopol, marchizului Pallavicini. Acesta din urmă s'a plâns alaltăieri sau după cum zice telegrama, a făcut un pas serios la marea vizir în cauza boicotării »Lloyd«-ului austriac. Acesta a primit o depeșă dela bar. Aehrenthal în care îl avisează că cu toate mijloacele ce-i stau la dispozițiune să se întrepună la guvernul turcesc pentru scutul vieții și averii supușilor austro-ungari. Pallavicini a unmat avizului făcând responsabilă pe înalt Poartă pentru toate urmările la caz n va lua măsurile de lipsă pentru scutire amintitilor supuși.

Cu toate acestea mișcarea de boicot continuă și ia dimensiuni tot mai mari și zi ce merge. Colonia ungurească din Constantinopol suferă în deosebi în urma acestei boicotări și e caracteristic pentru această colonie, care la 1848 s'a bucurat de atâta ospitalitate din partea Turciei dând în strămtoarea ei publică o declarație foarte hotărâtă prin foile turcești în care se *lupăda de Austria*.

Se plâng și exportatorii de zahar din Triest că li-se anulează toate comanda ce s'au făcut în Turcia. Ba una din casele de esport din Triest a primit o telegramă ca să oprească un transport mare de zahar peste Zimony; fabricat într'o fabrică dinlăuntru, de oarece boicotul s'a estins și asupra Macedoniei și a drumului puscat. În Constantinopol s'au ținut și meetinguri în cestiunea boicotului. În acest adunări s'a vorbit de părăsirea politiceii sentiment și de adoptarea unei politici reale. Organul junilor Turci »Iedam« constată că națiunea s'a pronunțat unanim pentru un războiu economic, prin care Turciei i-se va oferi ocaziunea să-și creeze industrie națională.

Ziarul italian »Secolo« din Milan publică un articol al profesorului Sella, care propune ca și Italia să boicoteze mărfurile austriace la caz când situația creată prin anexiunea Bosniei ar ajunge a fi de nitivă.

Intrevederea Iswolsky — Sir Grey. »gentia Havas« află din Londra că ministrul de externe al Rusiei Iswolsky a av

Mercuri după amiazi o nouă întrevvedere cu Sir Grey, ministrul de externe englez. Se spune că formulele, tinzând la satisfacerea Austro-Ungariei, Bulgariei, Greciei și Muntenegrului cu garanții pentru Turcia, sunt găsite deoarece este imposibil să se mai revină asupra faptelor independente Prin urmare nu se poate decât să se rezolve în mod onorabil situațiile. Novobazarul restituit Turciei pare o compensare suficientă pentru anexarea Bosniei și Herțegovinei. Bulgaria ar da cu ajutorul puterilor o compensare financiară Turciei. Puterile garante ale Cretei ar cerceta cererile cretanilor. Muntenegrul ar primi o satisfacțiune pe Adriatică. Turcia ar primi garanții și ajutor financiar, s'ar căuta un mijloc de a răsplăti Serbia, cu condițiunea însă, ca să rămâie liniștită.

Evenimentele din Balcani.

Mare fierbere în Sârbia.

După știrile mai nouă, ce sosesc din Belgrad, mișcarea revoluționară continuă. Deși oficial Scupștina a renunțat la ostilități pe față în contra Austro-Ungariei, agitația continuă în sânul populațiunii, care zilnic demonstrează pe străzile orașului în contra Austro-Ungariei. Tot mai multe știri sosesc despre formarea de bande, cari trecând granițele Bosniei au de scop să atâțe populațiunea sârbească și să producă tulburări. Această mișcare pare nutrită și de principele moștenitor George, care în contrast cu regele Petru, se arată în public și prin discursuri atâțătoare promovează agitația.

Se afirmă chiar, că ultimele agitații din Serbia au fost organizate de principele moștenitor George, care urmărește detronarea regelui Petru, pentru a se urca el pe tron. Un personaj din anturajul principelui, a ținut eri un discurs, în care arată pe principele moștenitor ca reprezentând viitorul Serbiei și ca pe un al doilea Ștefan Dușan. În acest discurs el a amintit principelui că și Ștefan Dușan a trebuit să se ridice în contra tatălui său. Guvernul vede în această procedură a principelui un pericol pentru dinastie.

Prințul moștenitor al Serbiei a primit alaltăeri pe corespondentul ziarului „Corriere de la Sera”, căruia i-a spus următoarele: Italienii sunt amicii noștri! Serbia este pentru popoarele slave dela sud ceea ce a fost Italia pentru Piemont. Se spune că facem zgomot mare. Ni-se rupe din piele și noi să tăcem. Anglia, Franța, Italia și Rusia sunt de partea noastră și sperăm că aceste puteri nu vor aproba atentatul Austro-Ungariei.

Un comunicat bulgar.

Agencia bulgară comunică următoarele: »Anumiți corespondenți de ziare au telegrafiat în străinătate, că Bulgaria pregătește un ultimatum către Turcia, amenințând că în cazul când în timp de trei zile nu s'ar recunoaște independența ei, războiul va fi declarat. Această știre este lipsită de orice temei. Bulgaria nu dorește războiul și a fost totdeauna în contra unui războiu cu Turcia. Dimpotrivă, lumea e convinsă aci, că un acord cu Turcia este cu putință și că este impus de interesele reciproce ale ambelor state. Chemarea sub drapel a 3 noi clase de rezerviști este datorită faptului concedierii rezerviștilor chemați până acum sub arme. Nici un soldat nu a fost trimis spre frontieră.

Situația în Turcia.

Corespondentul din Paris al ziarului »Pester Lloyd« a avut o convorbire cu o persoană din anturajul lui Ahmed Riza. Tânărul turc a declarat între altele: Siliți fiind vom aproba faptele îndeplinite cu condițiunile, ca în afară de compensații, viitorul nostru să fie asigurat de puteri. Ambițiuni mici și mari isbucnesc acum pe contul Turciei. Misiunea principală a conferinței va fi să asigure statul turc în contra acestor ambițiuni. Acesta este singurul mijloc pentru rezolvirea problemei orientale în interesul Turciei și al tuturor puterilor.

— Un mare meeting de protestare în contra Austro-Ungariei și Bulgariei a avut loc Miercuri în Constantinopol, la care au participat mai multe mii de Turci, Armeni, Greci, Sârbi și Muntenegreni cu drapelul lor respective și Englezi. O femeie reprezentă Serbia. Patru oratori: un turc, un grec, un armean și un spaniol au vorbit în favoarea unei mițiuni spunând că »națiunea otomană protestează în contra Austro-Ungariei și în contra Bulgariei și mulțumește puterilor, cari sprijină Turcia. Națiunea declară, că este întotdeauna gata să-și apere drepturile, dar preferă pacea războiului și așteaptă cu deplină încredere rezultatul acțiunii diplomatice a Porții pe lângă puteri.«

Moțiunea a fost telegrafiată guvernelor tuturor marilor puteri afară de Austro-Ungaria. Meetingul, aranjat de comitetul june turc, de presa turcească, de câțiva ofițeri și de organele guvernului, a decurs în liniște afară de câteva strigăte în contra Austro-Ungariei și Bulgariei și afară de câte-va atacuri ale câtor-va mici grupuri. Asistenții au manifestat apoi în fața misiunilor diplomatice.

STIRILE ZILEI.

— 3 Octomvrie v.

În atențiunea publicului brașovean. Dela magistratul orașului primim spre publicare următorul apel: Lucrările de canalizare au înaintat așa de tare, încât este neîncunjurat de lipsă a scoate din us canalele supraterane și a le astupa. Urmarea acestei împrejurări va fi, că obiecte solide, cari nu se pot arunca în canalele împreună cu apele de spălături, vor spori gunoii din case, respective din curți, ba vor contribui la infecțiunea gradată a aceluia gunoi și astfel aceste obiecte vor deveni un mare pericol. De aceea provocăm întreaga populațiune a orașului și cu deosebire pe proprietarii de case și pe șefii vecinilor, cari au să îngrijească de scoaterea gunoii din case și din curți, îi provocăm cu totadinsul să ia în considerare relațiile acum schimbate și să îngrijească de cu vreme de numărul recerut de cară, așa ca să se poată scoate gunoii din curți cel puțin de două ori pe săptămână. Tot-deodată atragem atențiunea publicului și asupra acelei împrejurări, că la nici un caz și sub nici un pretext nu se poate permite, ca împreună cu apa de spălături să se verse și obiecte solide în canalele suterane, respective pe grătarele de fer ce acoper gropile, în cari se varsă apa de spălat. Asemenea este strict oprit a vărsa apa spălăcită în șanțulețele de scurgere din stradă. În privința acestei afaceri stăpânii ar face bine, dacă față de servitorime ar observa o deosebită atențiune și dacă ar instrua-o cum se procedă, comunicându-i și aceea că dacă nu s'ar ținea strict de îndrumările sus indicate, va fi pedepsită în modul cel mai aspru din partea autorității sanitare.

I. P. C. Sa Arhimandritul Filaret Musta a plecat Miercuri la Budapesta. »Drapelului« îi se comunică, că această călătorie ar sta în strânsă legătură cu apropiata întărire de episcop și s'a făcut la invitarea ministrului de culte Apponyi.

Logodnă. Georgetta Optimia Sandor și Dr. Camil Velican fidanțați. Budapesta, Octomvrie 1908, Alba-Iulia.

Cu privire la băile din Jabenita ni se scriu următoarele: La știrea lansată în »Gazeta Transilvaniei« precum și în celelalte ziare românești, că un consorțiu românesc sau vreo bancă românească ar vrea să cumpere băile din Görgény-Sökana (Jabenita), Vă notifice ca aceasta știre nu e alteva decât o scornitură, care nu țintește decât la aceea, ca proprietarul băilor Grün Adolf să-și poată vinde erariului băile cu un preț cât se poate mare. Lucrul stă așa: Băile acele sunt ruinate, stricate, părăsite, fără comunicație corespunzătoare, situate în loc neacomodat și astfel n'au nici un viitor. Ce se facă istețul Dolfi? A cugetat lucru mare și patriotic! Prin vreun agent plătit a indus în eroare zărele românești, că s'a format un consorțiu românesc, »care vrea să cumpere băile«. Publicând foile românești acest comunicat, Dolfi a avizat totodată și foile ungurești, că »iată ce pregătesc Românii«, dovadă sunt chiar foile românești. Foile ungurești în urma acestor dau alarmă. Patria, națiunea e în pericol! Ce e de făcut? Cum s-o mântuim? »Vă spun eu, răspunde marele diplomat al Murăș-Oșorheului și a Jabenitei. Statul maghiar să nu lase băile în ghiarele valahilor.* Națiunea e datoare ca să cumpere aceasta baie cu orice preț, căci altcum s'a sfârșit cu națiunea«. Așa e, așa e! esclamă foile spre marea bucurie a drăguțului Dolfi! Și după aceasta nimenea să nu se mire dacă guvernul va cumpăra băile acestea cu un preț de 120.000—150.000 coroane, deși nu cred că se va afla om, care să dea pe aceste băi baremi 20.000—24.000 coroane.

Șapoi să nu uitați, că Dolfi e cumnatul faimosului și minnatului patriot Dr. Fenyvesi Soma (Fuchs Salamon), sau cum îi zic și îi place se i-să zică prin M. Oșorheiu »a scumpului nostru Simu«. Ha-ha-ha! Apoi ei așa zic, că naționalitățile suntem —

*) Machinația Evreului Dolfi o demaschiază acum și ziarul »Székely Lapok« (dela 13 Oct. c.) din T. Mureșului într'un articol »Milyen izü Dolfi furdöje?« la care răspunde »Gyanus izü«. — Red.

inimicii patriei! *Un cunoscător al împrejurărilor.*

Doi Principi cari doresc războiul. Cel mai tânăr dintre fiii Principelui Muntenegrului a trimis alaltăeri următoarea telegramă Principelui moștenitor al Sârbiei: »Adânc fermecat de discursul patriotic pe care l'ai rostit eri înaintea unei întruniri populare a fraților noștri sârbi, te salut și te sărut, iubite nepoate, cu arzătoarea dorință ca Dumnezeu să ne ajute ca să ne regăsim împreună pe câmpul de războiu«. La aceasta telegramă, Principele moștenitor a răspuns imediat mulțumind frățeste pentru inimoasa urare a unchiului său.

Un preot reformat inaugurează o sinagogă. Acest caraghioslic s'a întâmplat zilele trecute în Kamocea, o comună dincolo de Dunăre. Jidovii și-au zidit aici o nouă casă de rugăciune, la a cărei inaugurare au invitat pe rabinul din comuna învecinată ca orator festiv. Din întâmplare însă rabinul din cestie nu știe ungurește, iar Jidovii din Kamocea țineau morțiș la aceea, ca cuvântarea de inaugurare să fie rostită în limba maghiară. S'au adresat deci preotului reformat din comună, întrebându-l de n'ar fi dânsul aplicat să inaugureze sinagoga. Preotul s'a declarat gata și a ținut o vorbire de inaugurare într'un stil atât de avântat patriotic, încât simțimintele patriotice ale fililor lui Israil au fost pe deplin satisfăcute.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuarțul trei al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA

ULTIME ȘTIRI.

Belgrad, 16 Oct. Poporațiunea sârbească așteaptă abdicarea regelui Petru. Se crede că regele va ceda regența moștenitorului tronului George și va părăsi în cea mai mare taină țara. Lucrul acesta se deduce din faptul că regele a cerut să i-se achite restul ce-i mai compete din lista civilă. Se mai zice că regele vrea să părăsească țara de teamă, ca să nu fie asasinat, de oarece mișcarea anti-dinastică câștigă pe zi ce merge teren. Știrile acestea s'au publicat eri în ediții separate de unele ziare sârbești.

Belgrad, 16 Octomvrie. Aici și în întreaga țară se face de câțva timp o propagandă viuă pentru »ducele de Connaught, pe care Sârbi vreau să-l așeze pe troaul țării. Agenți numeroși împart chipul ducelui de Connaught, invitând poporul să-l proclame rege.

Sofia, 16 Octomvrie. Incoronarea Țarului Ferdinand s'a fixat pe sfârșitul lunii Noemvrie.

Berlin, 16 Octomvrie. Regele Greciei sosește astăzi la Berlin. De aici va pleca la Paris și Viena.

Petersburg, 16 Octomvrie. Dela Paris au sosit aici știri interesante despre negocierile între *Isvolsky* și *Grey*. Anglia și Rusia să fi convenit asupra următoarelor puncte principale în cestiunea balcanică: »Puterile mari apusene în unire cu Rusia și cu Italia propun Turciei de-a recunoaște independența Bulgariei inclusiv cu *Rumelia orientală*. Porturile muntengrene *Antivari* și *Dulcigno* să fie liberate de orice protecțiune exterioară. Să se construiască o linie sërbo-mun-

tenegreană cu capital englez, francez și italian, care să nu atingă teritoriul austriac, spre a evita dificultăți comerciale. În prima linie să fie lansată cestiunea *inviolabilității teritoriului Turciei europene* precum și cestiunea *trecerei libere a vaselor de războiu rusești prin Dardanele*. Marea neagră să fie străformată în *mare clausum* și numai flotelor statelor mărginașe să li se conceadă trecerea liberă prin ea.

Budapesta, 6 Octomvrie. O telegramă din Belgrad anunță, că demonstrațiile în contra Austro-Ungariei continuă. În oraș s'au răspândit cele mai alarmante vești. Astfel circula zvonul, că la Șabaț au sosit peste o sută de dezertori din Ungaria. După o altă știre, la granița Muntenegrului în Herțegovina, ar fi isbucnit revoluția.

Paris, 16 Octomvrie. Agenția Havas află din Smirna, că 6 crucișătoare engleze au sosit pe coasta Anatoliei în fața insulei Rhodos.

Bibliografie.

A apărut No. 361-362 din »Biblioteca pentru toți« cuprinzând *Din Istoria României datorită D-lui Dimitrie Onciu*, profesor de istorie la Facultatea din București și Director al Arhivelor Statului.

Lucrarea de față a eminentului savant, are o însemnată foarte mare întru cât D-nul profesor Onciu, pe lângă un foarte concis studiu asupra întregii istorii a Românilor din cei dintâi timpuri, descrie foarte pe larg istoria Românilor din timpul eterii dela 1821, apoi istoria lui Cuza Vodă, cum și un lung studiu a celor patruzeci de ani de domnie al iubitului nostru suveran Carol I. și care e foarte puțin cunoscută de noua generație, scotită fiind Domnia Regelui Carol I. din punct de vedere politic și mai ales cari au fost persoanele cari l-au secundat pe Regele Carol I în toate actele mari.

De vânzare la *Librăria »Gazetei«, Brașov*. Prețul 0.60.

— »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif și D. Anghel. Prețul 1 Leu.

Dante »Infernul« traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

»*Prin Vraja Dragostei*«, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Prețul C. 150 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu »*Vremuri de Bejemie*« 2 cor.

Guy de Maupaansst »*Povestiri alese* tr. duse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga »*Poezii*«. 1 cor.

Zuharie Bârsan »*Poesii*« 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) »*Carticeia Plugarului*« — 50 bani.

Ioan Adam: »*Nesuzinți*« povestiri și »*Pe lângă vată*«, pîde și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

St. O. Iosif. »*Zorile*« Dramă istorică. în două acte și în versuri. Prețul 1 cor. (10 b. porto).

»*P. Ispirescu*« *Povestirile unchiașului sfatos*. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediția II din opere complete *Teatrul I*.

De capri sui următor:

»*Soldan Viteazul*«, *Mama Anghelușă*«, »*Herșcu Boccegiul*«, »*Clevetici*«, »*Sandu Napoia*«, »*Surugiul*«, »*Ion Păpușariul*«, »*Cucoana Chirița*«

»*Barbu Lăutara*«, »*Paraponisitu*«, »*Kera Nastasia*«

»*Haimana*«, »*Gura-Cască*«, »*Tan Covigariul*«,

»*Vivandiera*«, »*Păcală și Tăudală*«, »*Scara măței*«

»*Craiu nou*«, *Harță Răzășul*«, »*Ramășagul*«, »*Peatra din casa*«, »*Nunta țărănească*«, »*Chirița la Iași*«, »*Chirița în Proviție*«.

Prețul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea

I. K. von Stoklosinski.

Pictor academic de portrete.

— Brașov, strada castelului Nr. 7. —

Dă instrucție în desemn și pictat după metodă proprie, cu succes.

